

БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Коляденко Н.В.

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», Київ, Україна,
nina-k@ukr.net

Вплив психіки на протікання та прогноз захворювання відмічали видатні лікарі протягом всієї історії розвитку медицини, - Гіпократ, Авіценна, св. Агапіт Печерський та ін. Однак становлення медичної психології як окремої дисципліни почалося лише з 1854 р., виданням книги німецького лікаря Рудольфа Германа Лотце «Медична психологія, або фізіологія душі», в якій він намагався пояснити взаємодію тіла та розуму, психіки та соматки. Сучасна медична психологія своїм розвитком завдячує фундатору психопрофілактики, видатному українському психіатру І.О.Сікорському та його послідовнику, директору інституту імені В.М.Бехтерева В.М.М'ясищеву, який у своїх працях підкреслював важливе значення психології для медицини, в 1962 р. створив проблемну комісію та започаткував аспірантуру за спеціальністю «Медична психологія» при АМН СРСР. Однак у програму навчання лікарів медична психологія була введена лише в 1982 р., в рамках курсу психіатрії, а до переліку лікарських спеціальностей в Україні внесена лише в 2005 р.

Актуальність та водночас міждисциплінарність медичної психології призвела до її розпорошення серед фахівців різних суміжних напрямків: психіатрії, психології, патопсихології, медичної (клінічної) психології, психотерапії, а також недооцінювання того, що медичний психолог – це не психологічна, а лікарська спеціалізація. Відповідна плутанина зустрічається й у нормативних документах, - ще в 2014 р. у паспорті спеціальності «Медична психологія» вказувалося, що вона відноситься до галузі психологічних наук (сучасний шифр спеціальності 053), і

тільки в лютому 2017 р. медичну психологію було включено в Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, як медичну науку (сучасний шифр 225).

Спектр професійної діяльності медичних психологів, порівняно з лікарями інших спеціальностей, є досить широким: психіатрія, неврологія, онкологія та паліативна медицина, клініки планування сім'ї, геронтологія, травматологія, хірургія, тощо. Медичні психологи працюють здебільшого в мультидисциплінарних командах, але не тільки в сфері надання медичної допомоги, але й різноманітних медичних послуг та новітніх технологій, не завжди однозначних щодо етичних питань.

Тоді як підготовка лікарів-психологів в Україні розвивається поступово та небезпроблемно, слід підкреслити важливість викладання біоетики, на яку сьогодні в їх навчальній програмі відводиться лише 24 аудиторні години.

БІОЕТИКА В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ ТА ПРОВІЗОРІВ

**Горчакова Н.О., Шумейко О.В.,
Клименко О.В., Нагорна О.О.**

Національний медичний університет імені
О.О. Богомольця, Київ, Україна,
gorchakovan@ukr.net

Розвиток української медичної освіти відбувається з урахуванням методики організації навчального процесу за європейськими стандартами. Біоетичні аспекти виховання студентів сприяють гармонійному розвитку майбутніх лікарів та включають кілька складових. Виховна та освітня діяльність в вузі пов'язана з особистістю викладача, характерними рисами якого є професіоналізм, педагогічна майстерність, творчість, впевненість в собі. Сучасний педагог повинен мати широке світобачення, володіти новими формами, методами, технологіями.

Однією з нових форм спілкування зі студентами є інтерактивне викладання. На кафедрі фармакології НМУ імені О.О. Богомольця студенти працюють з інтерактивними дошками, лектори читають інтерактивні лекції, а при наявності у студентів презенторів, за допомогою яких вони приймають участь у лекційному процесі.

Саме інтерактивне викладання дозволяє підтримувати увагу та зацікавленість аудиторії, так як існує двобічний зв'язок з викладачем. В процесі навчально-виховної роботи під час лекції і практичних занять акцентується увага студентів на еталонних препаратах, які увійшли до клінічних рекомендацій та протоколів лікування.

Як аспект біоетичних заходів, є розробка і розміщення на сайті кафедри на допомогу студентам робочих програм методичних рекомендацій, розкладів занять, графіків чергування викладачів. Провідне значення в біоетиці освіти є розвиток позитивної мотивації студентів, що вважається багаторівневим явищем, яке надалі допомагає визначати поведінку майбутніх лікарів. Разом з викладанням на практичному занятті обговорюються дискусійні питання, помилки в письмових завданнях та тестах, презентується вірне рішення.

В процесі викладання фармакології головним завданням викладача є виявлення особливостей мотивації студентів, дослідження їх розвитку, а також спрямування методичних, дидактичних засобів для активації, підтримання та розвитку внутрішньої мотивації. Залучення до процесу викладання фармакології мультимедійні технічні інтерактивні викладання, надає нові можливості для активного й індивідуального навчання та творчої саморегуляції молоді.

ЕКО-ЕТИЧНИЙ ТРЕНД ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ЗООПАРКУ

Кіхно І.М.¹, Харьков С.В.¹, Єгоренков А.І.²

¹Київський зоологічний парк

загальнодержавного значення,

²Національний медичний університет ім.

О.О.Богомольця, Київ,

altaikiev1@gmail.com

Екологічна просвітницька робота серед широких верств населення є необхідною умовою гармонізації сучасного урбанізованого суспільства. Але гуманітарною основою екологічної освіти є екоетика. Тому стає очевидним, що робота в екологічно-просвітницькому напрямку буде неефективною без її наповнення екоетичним змістом. Перспективним майданчиком для реалізації такого еко-етичного тренду в просвітницькій роботі для суспільства є сучасні зоопарки. Для цього в концепції Європейських Зоопарків і Акваріумів (EAZA) вже закладена продуктивна основа: просвітницька діяльність зоопарків повинна бути екологічно спрямованою. Для практичної реалізації вказаного екологічного напрямку необхідна наявність концепції та методик еко-етичної просвітницької роботи зоопарків для різних категорій громадян, різного віку учнів. Істотним дидактичним правилом є баланс інформаційної, прикладної і психо-емоційної компонент впливу на свідомість громадян. Ці компоненти в роботі зоопарків реалізувалися і раніше. Це показує, зокрема, наш історичний аналіз динаміки трендів роботи гуртків юннатів у вітчизняній системі зоопарків. Сучасний етап розвитку цивілізації, з його екологічно-соціальними проблемами, зміщує ці тренди в сторону біоетичної просвітницької роботи, з акцентом на формування еко-етичних світоглядних патернів у громадян постіндустріального суспільства. Розробка моделі такої роботи з учнями, які займаються в гуртках юннатів зоопарків, має як свої переваги, так і свою